

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztői órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P.M. Viteazul Nagypiac tér 4. Telefon: 380

Ára 1 lej

IV. évfolyam 164. sz.

1935. JUNIUS 15.

Szombat

Olaszország és Németország szövetségre lépnek

Mussolini beható tárgyalásokat folytat a római német nagykövettel. -- Anglia cáfolja az afrikai mozgósítás hírét

Sikerrel folynak a román-orosz katonai szerződésre vonatkozó tárgyalások

Róma, június 13.

Az olasz-német közeledés kísérletei egyre szélesebb körben terjednek ki. A békülési szándék mindkét országban meg van és így nemcsak, hogy áthidalhatatlan akadályok nincsenek, de a teljes megegyezésre is kilátás van. Von Hassel római német nagykövet állandó tárgyalásban van a római kormánnyal és német politikai körökben vérmes reményeket táplálnak.

London, június 13.

A mai nap folyamán Mussolini fogadta Németország római nagykövetét, amely alkalommal a nagykövet Németország nevében kijelentette, hogy a birodalom nem avatkozik bele Olaszország ügyeibe, amennyiben Olaszország sem nyúl hozzá a német kérdésekhez.

Ennek kapcsán további konkrétumok, így elsősorban

Ausztria függetlenségének kérdése is szóba kerültek.

Az osztrák kérdés során a német nagykövet kijelentette, hogy Németország még abban az esetben sem követelné, hogy Ausztria a német birodalomba beolvadjon, ha története sen az idők folyamán Bécsben nemzeti szocialista kormány alakulna.

Mussolini a kérdésben még nem döntött és elhatározását a helyzet kialakulásától tette függővé.

Mussolini kihangsúlyozta azonban, hogy az ő további magatartása a Népszövetség viselkedésétől függ, de ő úgy látja, hogy

a Dunamedence kérdésében sikeres tárgyalásokat nem tud folytatni és így a leghelyesebben teszi, ha Németország szövetségét és segítségét fogadja el.

Az olasz-abesszin viszállyal kapcsolatban a Times azt írja, hogy nem igaz az az olasz sajtóban kolportált hír, mintha Anglia a szudáni határon a maga haderejét összpontosított volna. Ez a hír annál is kevésbé állhat meg, mert — mondja az angol kormány — Szudánban Angliának mindössze 8000 főnyi katonasága van.

Ugyancsak ma az abessziniai kormány jegyzékét nyújtott át az olasz követnek, amelyben kijelenti, hogy a június 4-i támadás alkalmával egyetlen abessziniai katona sem vett részt a harcokban, tehát nem sértegette meg az olasz határt. Ezzel szemben — mondja a jegyzék — az a valóság, hogy olasz katonák támadtak meg abesszin pásztorokat, akik az olasz katonaságot megfutamították.

London, június 13.

A Daily Herald szerint új olasz terv merült fel az abessziniai viszály háború nélkül való elintézésére. A terv szerint Olaszország ünnepélyesen kijelenti, hogy visszavonul minden katonai akciótól Afrikában, ezzel szemben

Abesszinia beleegyezik abba, hogy az olasz Szomáliát és Eritreát, valamint Magadobó kikötőt vasutal kössék össze Abesszinián keresztül. A vasut olasz fenhatóság alatt legyen és olasz vasúti rendőrség ügyeljen fel ezen utszakaszon.

Lloyd George a béke mellett

London, június 13.

A közeledő angol választásokra való tekintettel az angol államférfiak egy része Lloyd Georges-al az élén, békeszózatot adott ki. A békeszózatban felszólítják az angol nemzetet, hogy szavazataikat, csak olyan jelöltre adják le, aki a kormányt határozott és céltudatos békepolitikára szorítja.

Küszöbön a román-orosz katonai szerződés megkötése

Páris, június 13.

A kormány ma minisztertanácsot tart, melyen több fontos bel- és külpolitikai kérdést tárgyal le. Pénzügyi kérdések is szóba kerülnek és különösen a frank helyzetét vizsgálják meg a pénzügyminiszter jelentésének tükrében. Ami a külpolitikát illeti, az orosz-francia szerződésre adott német jegyzék válasziratának szövegét is megfogalmazzák.

A Havas félhivatalos francia távirati iroda közlése szerint orosz-román kölcsönös segélynyújtási egyezményről tárgyalnak. A szerződés a francia-orosz és cseh-orosz kölcsönösségi szerződések mintájára kötnék meg és a Havas így tudja, hogy a megkezdések sikeresen haladnak előre. Párisban nagy várakozás előzi meg a szerződés megkötését, mert ez betetőzése lenne Bucaresti és Moszkva között beindított kapcsolatoknak.

Titulescu tovább tárgyal a kispártokkal

Bucuresti, június 13.

Titulescu külügyminiszter tovább folytatja tanácskozásait a kispártok vezetőivel. Ugyanakkor látogatást tesz a román akadémia tagjainál, abból az alkalomból, hogy őt is akadémikusnak választották meg.

Averescu pénteken érkezik Bucurestibe, hogy résztvegyen a néppárt végrehajtó bizottságának ülésén. Averescu egyébként résztvesz a június 23-án Clujon megtartandó alkotmányvédő liga nagygyűlésén.

Megérkezett az első román gőzös az odesszai kikötőbe

Moszkva, június 13.

A Tass iroda jelentése szerint a Principesa Maria román hajó megérkezett Odesszába. Ez volt 17 év óta az első eset, hogy román hajó román lobogó alatt orosz kikötőbe érkezett. Paraschivescu, a hajó kapitánya nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt és csodálkozásának adott kifejezést a felett, hogy mennyire fejlett az orosz tengeri kereskedelem és mennyire fejlődött egész Oroszország.

A Tass iroda jelentése szerint a Principesa Maria román hajó megérkezett Odesszába. Ez volt 17 év óta az első eset, hogy román hajó román lobogó alatt orosz kikötőbe érkezett. Paraschivescu, a hajó kapitánya nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt és csodálkozásának adott kifejezést a felett, hogy mennyire fejlett az orosz tengeri kereskedelem és mennyire fejlődött egész Oroszország.

Tilos az esperanto!

A Harmadik Birodalom kormány két és fél éves uralma alatt sok különös és a középkorra erősen emlékeztető rendeletet, törvényt bocsájtott ki, de ezek között is messze kimagaslik az a rendelet, amely a napokban látott napvilágot és amely szigorú büntetés terhe mellett tiltja az esperanto nyelv tanulását és használatát Németország területén. A rendelet indoklása: az esperanto nyelv használata gyengíti a nemzeti érzést.

Ezuttal nem óhajtjuk különösebben belenyulni abba a darázsfészekbe, ami a Hitler és társai által tulhajtott nemzeti érzés elnevezése és fogalom mögött rejtőzik. A nemzeti érzés jelszava ma mindenütt sokkal erősebb, semhogy eredményesen lehetne küzdenie az ezen érzésből fakadó tulkapások ellen. Az a rendelet azonban, amely egy nyelv — különösen pedig egy ugynevezett műnyelv — használatát, tanulását tiltja el hatvanmillió ember számára, mégis olyan valami, ami komoly meggondolásra késztet.

Az esperanto nyelvet alig párévtizeddel ezelőtt találta fel egy Zamenhof nevű orosz nyelvtanár (nincs kizárva, hogy a tanár orosz volta váltotta ki az esperantogyűlöletet Hitlerországban, különösen ha hozzávesszük, hogy Zamenhof még csak árja sem volt) abból a gondolatból kiindulva, hogy a föld kerekégén legalább százhuszféle nyelvet beszélnek az emberek és így teljesen ki van zárva annak lehetősége, hogy valaki, aki be akarná járni a földet, minden sarkában meg tudja magát értetni, tekintve, hogy százhusznyelvet megtanulni: erre semmiféle nyelvészeti nem képes. Alkotott tehát egy műnyelvet, amelynek szabályai a leg-egyszerűbbek, megtanulni éppen ezért meglelt korban is igen könnyű és minden modern sőt holt nyelvből is van benne valami csekélység (talán éppen azért, hogy egyik nép nemzeti érzését se sértse.)

Csak igen természetes, hogy az esperantonak a lehető legrövidebb időn belül nagy sikere lett. Esperantoklubok alakultak világszerte és bár az utóbbi időben kisé ellanyhult az esperanto propagandája, mégis az a helyzet, hogy majaz, aki az esperanto nyelvet beszéli, a világ minden táján el tud vele boldogulni. mert minden városban sőt a falvakban is akadnak már olyanok, akik Zamenof által összeállított nyelvet beszélnek és szívesen használják.

A horogkeresztes kulturzszenik azonban fájlatják Zamenhof sikerét. Holott ez a siker az emberiség egy nagy közeledési kísérletének első állomása lehetne. Hiszen nincs szebb annál, amikor például egy nyugateurópai ember elutazik a távol-keletre, mondjuk Japánba és miután az összes lehető és lehetetlen európai és ázsiai nyelveken végigkínlódta magát anélkül, hogy megértették volna egymást, hirtelen felderül az arcuk és elkezdenek esperantoul beszélni, azon a nyelven, amelyet mindkettőjük megért. — Hogy egy ilyen beszélgetés után akár európaink, akár a szóbanforgó japán mennyit vesztett nemzeti érzéséből, ez olyan kérdés, amelyre Hitler és társai is nehezen tudnának megfelelni.

Egy eredménye lesz azért a rendeletnek. Az esperanto hatalmas táborát hódított meg mindenütt és ha lassan is, de feltartóztatlanul terjed. H az esperantista a legsötétebb Afrikába téved, ott is fog találni olyanokat, akivel megérteti magát. A legsötétebb Németországban azonban Hitler jóvoltából nem fogja tudni megértetni magát.

Starhemberg herceg politikai tárgyalásokat folytat Budapesten

Budapest, június 13.

A pünkösdi nemzetközi körrepülés alkalmával, amelynek célja, mint ismeretes Budapest volt, Budapestre érkezett Starhemberg herceg osztrák alkancellár is, aki felhasználta ezt az alkalmat, hogy tisztelgő látogatást tegyen Gömbös Gyula magyar miniszterelnöknél. A tisztelgő látogatásból azonban politikai megbeszélés lett, amelynek eredményeképp Starhemberg herceg meg

hosszabbította budapesti tartózkodását és beható tárgyalásokat folytatott Gömbössel és Kánya Kálmán magyar külügyminiszterrel a nemzetközi politikai helyzetéről. Beavatott helyen úgy tudják, hogy Starhemberg és Gömbös tanácskozása szoros összefüggésben van Suvich olasz külügy államtitkár és Jeftics jugoszláv miniszterelnök közeli találkozásával.

Mellbelőtte magát egy simleul-silvaniei banktisztviselő

Simleul Silvaniei, június 13.

Tragikus öngyilkossági kísérlet történt Simleul Silvaniei városkában. Olteanu Vasile a Simleul-silvaniei román nemzeti bank fiatal tisztviselője, aki nemrégiben nősült, revolverrel mellbelőtte magát. Be-

szállították a kórházba, ahol operáció alá vették. Az operáció sikerült, így az öngyilkosjelöltet sikerült megmenteni az életnek. Olteanu Vasile öngyilkossági kísérletét családvi viszályok miatt követte el.

Egész uccasorok égtek le Tapolca magyarországi községben

Az óriási szélviharban a tűzoltók tehetetlenül álltak a lángtengerrel szemben

Budapest, június 13.

Tegnap délen a magyarországi Topolca községben, a Halász uccán borzalmas tűzvész keletkezett. A déli órákban érkezett jelentés szerint percek alatt tíz ház állott lángokban már, amikor a tűzoltókat kihívták, hogy eloltásuk a tüzet. A hatalmas

szélviharban azonban az oltásról szó sem lehetett, úgy hogy a tűzoltók csak arra törekedtek, hogy a szomszédos házakat megmentse a tüztől. A hatóságok véleménye szerint gyújtogatás történt. A csendőrrég ebben az irányban meg is indította a nyomozást.

Ujabb jelentések szerint Tapolcán ötven ház és száznál több gazdasági épület lett a lángok martalékává. A községbe kivonultak a környező városok: Zalaegerszeg, Sümeg, Keszthely tűzoltóságai, de tehetetlenül álltak az egyre jobban terjedő lángtengerrel szemben. A heves szélviharon kívül az is nagyon megnehezítette a mentési munkát, hogy a faluban nagy vízhiány volt. A késő esti órákban sikerült eloltani a tüzet. A vizsgálatot bevezették.

Salétromos, nedves falaknak

szárazzá tételét és vízzel telt pincékből a víz kiszorítását és lapos tetők elszigetelését speciális anyaggal ujonnan, valamint javítását garancia mellett vállalom

Zámbál János

okl. kőműves mester
Tátnad, Jud. Sălaj

Nyári táborozás a tenger barátainál

EFORIE-TECHIRGIOL-ban

Elszállásolás „Kanadai” rendszerű sátrakban 1, 2, 3, 4, 8 személy részére, dupla tetővel védve a nap ellen, vízhatatlan anyagból, villany világítással és minden szükséges kényelmi eszközzel.

Figyelje az alanti olcsó árakat!

Időpont	Személyenként					
	Sátrak	8 napra	10 napra	15 napra	20 napra	30 napra
1-30 Július és 1-31 Auguszt. között	8 személyes	1312	1520	2190	2750	3850
	4 „	1412	1620	2390	3000	4150
	3 „	1472	1670	2440	3050	4300
	2 „	1532	1770	2540	3250	4450
	1 „	1642	1870	2690	3450	4750

Fenti árakban bennfoglaltatik a lakás teljes pensióval és összes egyéb taxák. Jelentkezéseket elfogad a lap kiadóhivatala, valamint Wagons-Lits-Cook utazási világszervezet menetjegyiroda Oradea, Boulevardul Regele Ferdinand 2. Telefon: 146. Villákban való elszállásolást teljes pensióval már 165 leitől tudunk nyújtani.

Robbanás egy német szénbányában

Négy bányász meghalt, sokan megsebesültek

Berlin, június 13.
A zwikauai szénbányában tegnap súlyos meneteli robbanás történt, amelyet tűz vetett. A tűz feltűnő gyorsasággal terjedt, úgy hogy négy munkás nem tudott

idejében kimenekülni a tárnából és a tűzben lelte halálát. Több bányász súlyos égési sebeket szenvedett. Beszállították őket a kórházba, ahol gondos ápolásba részesítették.

Csehszlovákiai süketnéma határátlépőket fogtak el Sigheten

Sighet, június 13.
Sigheten letartóztattak két fiatalembert, akikről kiderült, hogy Varsóból jöttek. A kihallgatás során a két fiatalember mondogatta, hogy egyiküket Krepa Ryszardnak hívják, 20 éves varsói elektrotechnikus, a másiknak a neve Diakov Mihály, 21 éves és a varsói politechnikum hallgatója. Ők jöttek Romániába, hogy Maramures-

ben kirándulásokat tegyenek. Utjuk végső célja Satu-Mare volt.

Ugyancsak Sigheten fogtak el két süketnéma fiatalembert is, akiknél semmilyen okirat nem volt. Ezek is utlevél nélkül lépték át a román határt Csehszlovákiából. A két süketnémat, miután azok megmutatták, hogy hol lépték át a román határt, visszatoloncolták Csehszlovákiába.

SPORT

Győzött az R. C. Strassbourg az Unirea-Tricolor fölött

Villanyfényes mérkőzésen 3:2 (2:1) arányban győzte le a bucarestii csapatot

Bucuresti, június 13.
Tegnap este villanyfény mellett mérkőzött az RC Strassbourg csapata az Unirea-Tricolorral. A mérkőzést erős küzdelem kísérte, a francia csapat nyerte 3:2 arányban. A félidő 2:1 volt a franciák javára. A

gólokat az Unirea-Tricolor részéről Ionescu és Schileru, a franciák részéről Rohr (2) és Havlicsek lőtték. Ma a francia csapat a Venus-szal mérkőzik. A tegnapi mérkőzést 5000 főnyi tömeg nézte végig.

Szombaton kezdődnek a középeurópai kupa küzdelmei

A szombat-vasárnapi forduló teljes programja

Bécs, június 13.
A középeurópai kupamérkőzések első fordulóját szombaton és vasárnap bonyolítják a következő programmal:

Szombaton: Bécsben Admira—Hungária, bíró Caironi.

Vasárnap: Budapesten Ujpest—Flórián, bíró Krist. (Előtte Nemzeti—Attila mérkőzés).

Szegeden: Szeged FC—Slavia Prága, bíró Miess.

Rómában: AS Róma—Ferencváros, bíró Frankenstein.

Brünnben: Zidenice—Rapid, bíró Hertzka.

Milanóban: Ambrosiana—Ausztria, bíró Pfitzner.

Bécsben: Az osztrák bajnokság IV. helyezettje (Vienna vagy WSC, a mai minősítő-mérkőzésen dől el. — Spárta, Prága, bíró Sossi.

Pilsenben: Viktória Pilsen—Juventus, bíró Iváncsics.

APRÓ SPORTHIREK

Az FC Milan Bucurestiben. A nemzeti vonatkozásban is jól ismert FC Milanói futbalcsapatát június 20-ikán a bucarestii Juventus-szal és a Cao csapatával mérkőzni. Az FC Milan ez alkalommal mérkőzik első ízben Romániában.

Az RC Strassbourg Clujon. A Bucurestiben vendégszereplő francia csapat vezetésével a cluji élcsapatok folytatnak előrehaladó tárgyalásokat, amelyek eredményeképpen az RC Strassbourg vasárnap, vagy hétfőn játszik Clujon.

Medve és Theimler elhagyják a bucarestii CFR-t. Medve és Theimler, a bucarestii CFR csapat két kitűnő, aradi származású játékosa, felmondott egyesületének, és jökepeességük játékosok Aradra teszik a költözésük színterét. Vintilla, Cuiedan és Seps, a CFR másik három kitűnőse

meghosszabította szerződését a vasutascsapattal.

Cuiedan és Seps csak pénteken utaznak a válogatott után. A válogatott csapat mint ismeretes, már elutazott Szófiába, ahol a számunkra bérelt villában várják a jövő héten sorra kerülő mérkőzéseket. Cuiedan és Seps nem utaztak el a csapattal, hanem csak pénteken utaznak a bulgár fővárosba, mert előbb nem kapnak szabadságot.

A bulgár válogatott súlyos veresége. A Balkán Kupára készülődő bulgár válogatott csapat utolsó próbameccsét a cseh Bohemians ellen játszotta és a csehek 4:0 (2:0) arányban legyőzték a bulgár válogatott együttest.

A Szeged FC veresége Konstantinápolyban. A Szeged FC második meccsét is elvesztette, ezúttal egy kombinált együttes ellen 3:1 (3:0) arányban.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy amennyiben az újság árával lapárusainknak, illetve bizományosainknak tartoznának, szíveskedjenek azt haladéktalanul kiegyenlíteni, mert bizományosaink másképpen velünk szembeni elszámolási kötelezettségüknek nem tudnak megfelelni és így őket a legkellemetlenebb helyzetbe hozzák.

Meghosszabbították a bucarestii hónapot, de a vasuti kedvezményeket nem

Bucuresti, június 13.
A CFR vezérigazgatósága közölte, hogy a bucarestii hónapban nyújtott vasuti kedvezmények ideje június 9-én lejárt. Annak ellenére, hogy a bucarestii hónapot meghosszabbították, a CFR nem hosszabbította meg a kedvezményeket, amelyeket egy hónapon keresztül adott.

Leszállítják az egyetemi díjakat

Bucuresti, június 13.
Az egyetemközi tanács újból ülést tartott. Elhatározták, hogy a beirattási és vizsgadíjakat leszállítják. Ebből 13 millió lej deficit lesz, de a kormány közölte, hogy ezt a deficitet fedezni fogja, sőt a jövőben nagyobb összeget áldoz az egyetemi oktatás céljaira.

RÁDIÓMŰSOR

PÉNTEK

Bucuresti: 18: Motzoi-zenekar 19: Hírek 20: Felolvasás 20:20: Zongoralemezek 21: Felolvasás 21:15: Rádiózenekar 22:05: Beethoven: B-dúr zongaratrió 22:30: Hírek 22:50: Rádiózenekar.

Budapest 7:45: Torna 11: Hírek 11:20: Felolvasás 11:45: Felolvasás 12:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés 13:05: Zongora 13:30: Hírek 14:20: Pontos időjelzés időjárás- és vízállásjelentés — 15:40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek 17:10: A rádió dákfélőrája — 17:45: Pontos időjelzés 18: Majzak László dr előadása 18:20: Hanglemezek 18:45: Vándor Kálmán Isevegése 19:15: Sportközlemények 19:30: Skolil Ottó gitározik 20: Radnai Miklós dr előadása 20:35: Az Operaház előadásának közvetítése 20:25: A rádiótárgy sorsjáték ismertetése 22:45: Hírek 22:35: Hírek, időjárásjelentés 23:45: Rácz Bertel és cigányzenekara 24:15: Zarek Ottó német nyelvű előadása. 1:05: Hírek.

SZOMBAT

Bucuresti: 18: Rádiózenekar 19: Hírek 19:15: A zene folytatása 20:20: Új lemezek 20:40: Üzenetek 21: Jazz 22:30: Hírek 22:50: Conda—Lupascu Florence hárfázik 23:15: Hírek külföldre németül és franciául 23:35: eVndéglői zene.

Budapest: 7:45: Torna 11: Hírek 11:20: Felolvasás 12:10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés 13:05: Szervasszky szalonzenekar 13:30: Hírek 14:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés 14:30: Hanglemezek 15:40: Hírek 17:10: A rádióélet meseórája 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek 18: Géczy-Fazekas Klára zongorázik 18:30: Kovács János dr előadása 19: Rácz Pali és cigányzenekara — 19:50: Zakariás János előadása 20:50: Svéd Sándor énekel 21: A szív játéka. 22:15: Veres Lajos és cigányzenekara 23: Hírek, időjárásjelentés, lövészversenyeredmények 23:45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar — 1:05: Hírek.

3. oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG"

1935. JÚNIUS 15.

KALANDOS
SZERELEM

47

— Majd én ide ülök és maga mondjon el egyet-mást a helyről, ahova felvettek. Milyen az asszony? Asszonyjak elég bogara van.

Billy szédülten pillantott rá oldalt, aztán begyújtotta a gépet. Stanhoe községen valamivel a megengedett gyorsaságon felül száguldott keresztül. Mikor szerencsésen kiértek a házak közül, Billy nekieresztette a köhögés Panhardot az országutnak. Nem is nézett Aimére, aki szintén mereven ült. Mikor azonban elhagyatott mellékvény nyílt meg előttük, Billi letért a sűrű lombok mélyén és megállította a kocsit. Aztán Aiméhez fordult.

— Kis cimbora — kérdezte — mi a csu da ez megint?

Aimée visszanézett reá és kitört belőle a kacagás.

Mit szól hozzá Billy? Nem vagyok igazi Amy Snooks?

— Ez már nem járja! — mondta szigorúan Billy. — Ki vele! Hogyan jutott az eszébe ilyet tenni?

— Tudja, mikor maga ma reggel elment, valami rettenetes jutott eszembe. Az, hogy a papa ma délután öt órára Jervaulxba akart érkezni.

Billy fütttyentett. Aimée folytatta:

— Elfeleltem. A rendőrségre gondoltam és kiment a fejemből. Azt hittem, csak Amy Snooks miatt kell egyelőre aggodnunk — pedig dehogy! Arra gondoltam, legjobban lesz, ha elmegyek haza, Scroopeba és elintézem apát. Tudtam, hogy 10 órakor megy a vonat és elindultam az állomás felé, de nem értem el odáig.

— Szerencséje is — mondta Billy. — Nem tudja, hogy a környék minden állomását rendőrök figyelik?

— Nem volt szükségem vonatra. Az uton autóval találkoztam s az felvett. Kedves fiatalember ült a kormányánál, megállt és megkínált helyel.

— Ugy — mondta Billy.

— Igazán derék fiú volt. Kicsit megpróbált szentimentális lenni, de elég gyorsan mentünk s így a gépre kellett figyelnie. Mi a baja Billy?

Billy arcán olyan kifejezés jelent meg, amit Aimée még nem látott. Rosszkedvű volt, határozottan rosszkedvű. Sőt haragos.

— Halljuk tovább! — mondta kurtán.

— Mikor közel értünk Scroopehoz, le szálltam és mint valami indián, úgy ólálkodtam a kastély körül. Bekukkantottam a dolgozószoba földszinti ablakán és láttam a papát, valami levelet olvasott. Szívesen be mentem és megcsókoltam volna, de nem lehetett. Nagyon elégedetlenség látszott. — Talán éppen Erythea néni levele volt a kezében, amelyben engem dicsér, azaz Georgiánát. Persze, szegényke még semmit sem tudott a betörésről. Nekünk nincs telefonunk, a papa nem szereti. Innen egyenesen a garázsba lopakodtam, ahol az öreg Grundle éppen leszedte a nagy kocsi tetejét. Hallottam, amint morog a kertésznek, hogy még az este el kell mennie Jervaulxba s mindjárt vissza is jönnek s hogy ez egy kicsit sok egyszerre. Vártam a kerítésnél, míg Grundle ebédelni megy, aztán besurrantam és egy kicsit elrejtettem a gépet. Igazán ügyes voltam, elhiheti. Nem nagy dolog, de nem akárcsak hozza rendbe. Elhiheti, hogy az ócska vén batár nem indul el ma Scroopeból. A papa látogatása elmarad. Holnap a tiszorai gyorsal akar a mama után menni Seabridgebe, tehát nincs is ideje már, hogy máskor jöjjön.

Billy morgott valamit magában, aztán nagyot nyelt.

(Folvt. köv.)

A husban levő döglött kutya miatt

Veszetségi járvány tört ki
egy községben

Bucuresti, június 13.

Páratlan veszetségi járvány tört ki néhány nappal ezelőtt Tg. Racaciuni községben. A borzalmas betegség annál is inkább keltett megdöbbenést, mert először nem tudták az okát, hogy mitől ered. A csendőrség segítségével a kerületi egészségügyi hivatal minden lakásban razziákat tartott, hogy a titokzatos veszetség forrására rájöjjön, de a napok munkája eredménytelen maradt.

Végre tegnap a véletlen felderítette a tömeges veszetség okát. A község egyik

közkutjából egy döglött és oszlásnak induló kutya testét húzták ki. Az állatorvosi hivatal megvizsgálta az állatot és megállapította, hogy

a kutya veszett volt és veszetségéből beleugrott a kutba, ahol megdöglött és megfertőzte veszetséggel a kut vizét, így azokat is, akik a kutból ittak.

A veszetségben megbetegedett áldozatok közül 13-an már eddig meghaltak. Reméljük, hogy miután tudják a veszetség okát, kellőképpen tudnak majd ellene védekezni.

Mi ujság Marghitán?

— Szigorúan ellenőrzik a zaharin árusokat. A megyei egészségügyi hivatal rendeletet küldött a helyi hatóságokhoz, melyben elrendelte, hogy a lehető legszigorúbb módon ügyeljenek arra, hogy ne áruljanak zaharint és a törvény idevonatkozó paragrafusa alapján nemcsak az árust, de azt is meg fogják büntetni, aki vásárol.

— I. O. V. tagok figyelmébe. A hadijárvák figyelmét ezuton hívják fel az illetékes hatóságok, hogy amennyiben valamilyen kérelmük van az I. O. V. által a bucarestii minisztérium illetékes osztályától, úgy semmi esetre sem utazzanak személyesen fel, mert igen sok esetben előfordult az, hogy elmentek és aztán még az utiköltségeiket sem fizették vissza és így kivoltak annak is téve, hogy az uton keil maradjanak.

— Lótenyésztők figyelmébe. Mután a hadseregnek szándékában van több lovat vásárolni, e hó 20-án egy katonai bizottság jön ki Marghitára, éppen ezért ezuton felhívjuk a lótenyésztők figyelmét arra amennyiben volna arra alkalmas és megfelelő ló úgy feltétlenül mutassák azt a bizottságnak be. A bizottság azonban csakis olyan lovakat vásárol, melynek tulajdonosa községi biztonytvánnal tudja igazolni, hogy a ló már több mint 4 hónapja, hogy nála van.

— Jegyzői hírek. A megyei prefektura

kiratot küldött az itteni főszolgabíróhoz, melyben Marele Traian főegyzőt megbízatásában véglegesítette, ugyanakkor Cristian János jelenleg tauteni főjegyzőt, Silacul de barcaura, Pintér Antal ciutelei főjegyzőt Tautenba és Szarka Szever főjegyzőt Ciutelecre helyezték át.

— Kereskedők és munkaadók figyelmébe. A helyi betegsegélyző pénztár arról tesiti tagjait, hogy a jövőben csakis a fiokokban lehet betegsegélyző bélyeget kapni, miután Szilágyi Jánost a betegsegélyző eddigi megbízottját inspektorá léptették ki, aki személyesen fogja a jövőben ellenőrizni, hogy a betegsegélyző bélyegeket pontosan ragasszák e be könyvecskéikben a munkaadók, mert ellenkező esetben szigorú büntést kapnak.

— Megtámadta, mert a pénzt. Kedd délután nagy csődület szaladt össze Lőwi bórkereskedés előtt, ahol parázs veszedelmet rendezett Nagy György cristuripész. Nagy György már régebbi idő óta tartozik Lőwi bórkereskedőnek, aki kedden megállította az uccán és kérte, hogy fizessen már meg azt a tartozást, mert neki is szüksége van a pénzre. Nagy György nagy felháborodott, hogy Lőwi hogyan meri követelni a jogos követelését és ezért nekitámadt és ütlelni kezdte. A cipész ellen megindult az eljárás.

Barcelonában a rikkancsok is sztrájkolnak

A sztrájkok történetében is különös az a sztrájk, amelynek során a spanyolországban a lapárosok szüntették be a munkát. Az ujságok kiadóhivatalai az ujságcsomókat a járdák szélén helyezték el és mellé egy perselyt tettek. A közönség maga szolgálja ki magát és a lapok ellenértékét a perselybe dobja.

Tovább folynak a német-angol tengerészeti tárgyalások

London, június 13.

A német-angol tengerészeti tárgyalásokat pünkösd előtt félbeszakították azzal, hogy hétfőn folytatják. Az előzetes tervek azonban változást szenvedtek s így a tengerészeti tárgyalást csak csütörtökön lehet

folytatni. A meginduló tárgyalásokra jótékony hatást gyakorolt a welsi herceg német barát nyilatkozata és angol körökben abban reménykednek, hogy a tárgyalások sikerrel folytatodnak.

Egyelőre nem megy róhába Jettics jugoszláv miniszterelnök

Róma, június 13.

Néhány külföldi sajtóiroda azt a hírt közölte, hogy Jettics jugoszláv miniszterelnök a közeljövőben Rómába utazik. Most hivatalos olasz helyen kijelentik, hogy ez a

hír nem fedi a valóságot s bár azok a körülmények, melyek Jettics velencei utazását indokolták tették, most is fennállanak, a jugoszláv miniszterelnök olasz látogatásának időpontja még teljesen bizonytalan.

Zsidóellenes zavargások Lengyelországban

Vérvád meséjével izgatják a lakosságot a zsidók ellen. -- Egy halottja van a tüntetéseknek

Varsó, június 13.

Grodno lengyel városkában súlyos természetű zsidó-ellenes zavargások törtek ki. Lengyelországban már napok óta antiszemita agitátorok izgatnak s ennek az izgatásnak egyik elfajulása a grodnoi zavargás. Az agitátorok elterjesztették az álhírt, hogy két zsidó kereskedő megölt egy keresztény embert, mire izgatott tömeg lepte el a zsidó negyedet és rombolni kezdett. A zsidók ellenálltak és hatalmas verekezés kezdődött, melynek során egy ember meghalt. A rend-

őrség véres uccai harcok után helyreállította a rendet. Számos embert letartóztattak.

Izom- és idegfájdalmak, fűfájás

esetén és hűléses megbetegedéseknél fényesen bevált a Togal-tabletta. A Togal helyreállítja egészségét. Teljesen ártalmatlan! Minden gyógyszer-tárban és drogériában. Lei 52. — és Lei 130. —. Svájci készítmény!

Visszahelyezték állásába Constantinescu Jasi tanárt

Bucuresti, június 13.

Megírtuk, hogy Constantinescu-Jasi Chisianu-i teológiai egyetemi tanárt kommunista mozgalomban való részvétel gyanúja miatt vád alá helyezték és bűnügyének lejártáig állásától is felfüggesztette a köz-

oktatásügyi miniszter. A tanár kontenciós perrel támadta meg a miniszter határozatát, melyben most döntött a Chisianu-i ítélőtábla. A bíróság helyt adott a felfüggesztett tanár keresetének s visszahelyezte állásába.

Pusztító viharok Európaszerte

Négy dániai kiránduló a tenger hullámai közé veszett

Kopenhága, január 13.

A pünkösdünnep alatt Európa igen sok helyén irtózatoss erejű vihar dühöngött, amelynek számos halálos áldozata volt. — Szombaton este a kopenhágai evezős klub öt tagja vitorláscsónakos tengeri kirándulásra indult. Amikor Öresundtól hat tengeri mérföldre voltak, kitört a vihar és a vitorlás

csónakot felborította. Az öt utas közül egyetlen egy tudott megmenekülni, míg a másik négy a hullámokban lelte halálát.

Toulouse, június 13.

A franciaországi Toulouse környékén borzalmas vihar pusztított, amelyet jégvihar követett. Rövid negyedóra alatt nem kevesebb mint 20 község termése pusztult el.

Szörnyű autóbusszkatasztrófa Franciaországban

Páris, június 13.

Borzalmas autóbusszszerecsétlenség történt Neufchatel közelében. Egy utasokkal megrakott autóbussz hibás manőverezés miatt teljes sebességgel belefordult az országut mentén húzódó árokba. Az autóbussz utasai közül öten szörnyethaltak, huszon-

kettő megsebesültek. Ezek közül nyolcnak az állapota aggasztó. A sofőrnek különös véletlen folytán semmi baja nem történt. A sofőrt egyelőre őrizetbe vették, — amíg kivizsgálják, hogy nem-e hanyagság miatt történt a borzalmas szerencsétlenség.

— Felhívjuk hátralekötő bizományosainkat, hogy május havi elszámolásukat 3 napon belül föltétlenül küldjék be a kiadóhivatalba a nekünk járó pénzüsszegeggel együtt, nehogy ennek hiányában kénytelenek legyünk a további lapküldést beszüntetni.

Nyilvánosságra hozzák a repülőbéllyegekből befolyt összegek elszámolását

Bucuresti, június 13.

Az utóbbi időben a lapok nagyon sokat írtak az aviatikai béllyegek felhasználásáról. A kormány ezért elhatározta, hogy a jövőben havonként közölni fogja a nyilvánossággal azt a kimutatást, amelyet hivatalosan közölnek. Az első kimutatás egyben közölni fogja a múlt évi kimutatást, amelyben közölni fogják, hogy minden lejt az aviatikára használtak fel.

Careiban elfogták a legutóbbi oradeai betörések tettesét

Oradea, június 13.

A rendőrségre tegnap átkísérték Careiből Fekete Béla borbélysegédet és Miskolci János 26 éves magyarországi bányászt, akik az utóbbi hetekben több betörést követtek el a városban. Így többek között ők jártak Löwenstein József drogurista, — Schwalb Lázár kereskedő lakásán valamint a Granaria-telepi zsidótemplomban is. A betörések után jónak látták eltűnni a városból, Miskolci Careibe utazott, ahol azonban elfogták és miután oradeai betöréseit beismerte átadták az oradeai rendőrségnek. A betörő elfogásáról a magyarországi hatóságokat is értesítették.

— Epekő, vesekő- és hólyagkőbeteg, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és közsvényben szenvednek, a természetes "Ferenc József" keserűviz használata által állapotuk javulását érhetik el.

Földig lerombolták vetélytársuk házát a féltékeny legények

Bucuresti, június 13.

Nem közönséges módon állott bosszút. Cruzesti községben két fiatal legény vetélytársukon. Tegnap este, amikor Crudu Joan fiatal gazdálkodó, aki a falu egyik legszebb leányának udvarolt eredményesen két vetélytársával szemben, amikor éjnek idején hazaérkezett, megdöbbenve látta, hogy ismeretlen tettesek házát földig lerombolták. Feljelentést tett a csendőrségen, amely megindította a nyomozást és megállapította, — hogy Crudu Joan házát Grate Todor és Popa Joan legények rombolták le vetélytársuknak a házát, hogy így álljanak bosszút, amiért a szerelemben legyőzte őket. A két bosszualló legényt a csendőrség letartóztatta.

Időjárás

Gyenge légáramlás, tulnyomóan derült idő. A nappali hőmérséklet emelkedik.

Veszek

Ócska ólmot

Cím a kisdoban

5 oldal

"ERDELYI MACYARSAG"

1935. JUNIUS 15.

Olcsóbbak lettek a strandjegyek

A városi interimár bizottság tegnap délutáni ülésén Cristescu Alexandru, a víz-műtelep elnöke javaslatot terjesztett elő a strand-belépőjegyek árának leszállítására. Javaslatot a tanács egyhangulag elfogadta és a belépőjegyek árait következőkép al-

lapították meg:

Kabinjegy felnőtteknek 15 lei, szekrényjegy 7 lei. Városi tisztviselőknek kabinjegy 8 lei, szekrényjegy 4 lei. Gyermeknek: kabinjegy 10 lei, szekrényjegy 6 lei.

Hirtelen meghalt egy francia miniszter

Párisból jelentik: A francia nemzeti nevelésügyi miniszter, Marcott tragikus hirtelenséggel elhunyt. A miniszter az Elysée palotába ment, hogy részt vegyen az államnácson, de amikor autójából kitépett, holtan esett össze. Az eset mély megdöbbenést keltett s az államtanács ülése elmaradt.

A délutáni órákban érkezett jelentés szerint az elhunyt miniszter emboliában halt meg. Foglalkozás szerint orvos volt és négy ízben miniszter. A Stavisky ügyben is megvádolták.

Három nap után vetette partra a Körös a vízbefulladt katona holttestét

Két nappal ezelőtt — mint megírtuk — az apácák szőlője előtt a Körösbe fulladt Oprea Gheorghe, a 33-as tüzérezred katonája. A tűzoltók két napon át hasztalanul keresték csákyákkal a holttestet a Körös-

ben, amíg aztán tegnap délelőtt kivetette a holttestet a víz a szilvánál.

Oprea Gheorghe holttestét a temető hullaházába szállították és a szokásos katonai diszkisérettel fogják eltemetni.

A játékkigyó tömegtragédiát okozott

A csínytevő fiú rossz tréfája a halálba és az örületbe kergette egy család öt tagját

Kairóból jelentik: Borzalmas családi dráma történt Kairóban. Egy 12 éves gyermek, névszerint Mohamed Ibrahim csínytevésből egy bőrből font játékkigyót dobott be a ház konyhájába, hol édesanyja és két nővére dolgozott. Amikor az anya meglátta a vonagló kigyót, rémületében hátraugrott és beleesett egy forró vízzel telt fazékba, a hol halálra égette magát. A nagyobbik le-

ány pedig ijedtében kiugrott az ablakon és halálra zuzta magát. A kisebbik leány pedig megőrült. A fiúcska, mikor látta hogy csínyjével mit művelt, leöntötte magát petróleummal, meggyújtotta ruháját és széné égett. A családapa, amikor este hazajött és látta a tömegtragédiát, a tett színhelyén, a konyhában felakasztotta magát.

Elítélte a törvényszék a saniobi rabló cigányokat

A törvényszék első szekciójának Pop-Popa tanácsa tegnap tárgyalta Curko Sándor, Rézműves György, Rézműves József és Sete József saniobi cigányok bűnperét, a kik lopásért kerültek a törvény elé.

A törvényszéki tárgyalás derűs mederben folyt le, annál is inkább, mert ennek a pernek koronatanui szintén láncokkal összekötözve jöttek a törvényszék épületébe a szomszédos fogházból.

A vádlottak tagadnak mindent. Amikor felolvassák előttük, hogy a csendőrség és a vizsgálóbíró előtt mindent bevallottak, a két Rézműves kijelentette, hogy verték őket.

— Megkövetem a nagytekintélyű oradeai törvényszéki elnökséget, ha loptam, akkor mindjárt e helyen tegyenek kötelet a nyakamra és akasszanak fel. Aláírom felkérem a törvényszéki elnökséget, anyámról megverték, hogy bolond voltam már

és a testem kékebb volt, mint a csendőrök kék posztója.

Curko azt vallja, hogy azért vállalta magára a lopást, mert Rézműves megfenyegette, hogyha nem vállalja magára a lopást, akkor elvágja a nyakát.

Ennek igazolására két tanut mond. Az egyik Ciubar Vasile, akit szintén fegyőr vezet be, mert pénzt hamisított, azt vallja, hogy Curcot és Rézműves Józsefet vele egy cellába zárták és saját fülével hallotta, mikor Rézműves meggyilkolással fenyegette meg Curkot, ha nem vállalja magára a lopást. Ugyanigy vall Enyedi István is.

A harmadik tanu Bulicska János, akit nemrég ítél el a törvényszék rablógyilkosságért, ugyanigy vall.

Az ügyész vádbeszéde után a bíróság a négy vádlottat fejenként 6—6 hónapi fogságra ítélte, de a büntetést kitöltöttnek vette az előzetes fogsággal. Az ítélet jogerős.

Eltört a szelep — áramszünet volt Oradeán

Tegnap éjszaka 12 óra előtt néhány perccel hirtelen kialudtak az összes villanyok és vaksötétbe borult a város. Körülbelül tíz perc múlva újból világosság lett, de rövid idő múlva újból kialudt minden. Negyedórán belül még kétszer ismétlődött meg a változás és biztosra lehetett venni, hogy a Villamosműnél valami komolyabb üzemzavar történt.

Ma alkalmunk volt Bazilli Mihály igazgatóval, a Villamosmű kiváló vezetőjével beszélni, aki az éjszakai üzemzavarról a következőket mondta munkatársunknak:

— Éjszaka 12 óra előtt néhány perccel az egyik szelep-borda eltört és ennek következtében a gőz ömleni kezdett. Megkíséreltük a törött szelep kihalászását, de erre olyan méretű gőz ömlött ki, hogy tartani kellett a turbina felrobbanásától. Nem lehetett tovább kísérletezni és azért szüntettük be az áramszolgáltatást, hogy nyugodtan kivehessük a tört szelepet.

— Az okiráltságban jó, Erdélyben gyenge termés ígérkezik. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszteriumba érkező jelentések szerint a buzatermés igen jónak ígérkezik Munteniában, Olteniában és a Cadrilateren. Az ország többi részeiben, különösen Erdélyben, ahol igen sok eső esett a múlt hónapban, legfeljebb gyenge átlagtermésre lehet számítani.

— Ötven fokos meleget mértek az ország egyes részein. Bucurestiből jelentik: A régi királtságban a hőség elviselhetetlen. Sok helyen napon 50 fok meleget mértek tegnap.

Kiadó nyaraló

Ládvolgyön, a vasútállomással szemben ideális fekvéssel, 2 szoba, konyha, verandából álló villa némi berendezéssel a nyári szezonra igen olcsón kiadó. Értekezhetni Dr. Lőrincz ügyvédnél, Oradea. Bulev. Regele Ferdinand 13. sz. Telefon 7—43.

APROHIRDETSEK

Boldogok leszünk jeligére levél van a kiadóban.

Levélben többet. 22 éves barna. ker., 174 centiméter, szorgalmas iparos fiatalember vagyok. Lehetőleg gazdálkodó, vagy iparos családból való, házias, kedves leánynak a választását kérem. Korkülönbség nem fontos. Azután majd én is fogok írni magamról. Jelíge: „Boldogok leszünk“.

Plusz szalon-garnitúra eladó. Cim Aurél Vlaicu 2. 2321

Lapkihordó bevezetett helyre Törkölymérő oldal részén felvételik. Jelentkezni a kiadóhivatalba.

Ügyes szobaleány jó bizonyítvánnyal, azonnalra felvételik. Cim a kiadóban.

A szilváshoz közel butorozott szobát kaphat urihölgy esetleg uriember. Naponta használatra is. Strada Barieri 5. 2820

Ebédelőt öt burrás lámpa eladó, Küntler műszerész. Strada Alea Roméi 2. 2821

Könyvkötő lányok azonnaira felvételnek. Piata Mihai Viteazul 4. Pásztor.

14—15 éves fiúk jó keresettel ujság-árusításra felvételnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Szerény megélhetést biztosít egy üzemből levő daráló, amely 2 szobás adómentes épülettel betegség miatt eladó. Cim a kiadóban. 2689

Habzóbor gyártáshoz érte ügyes ember kerestetik. Str. Pasteur 1. Roxin. 2812

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA